NR. 4 2015 89. ÅRGANG

Norsk Pelsdyrblad

Spenning foran ny auksjons-sesong

Se side 4-8

Næringens unge stemmer Se side 20-21
Fagmøter landet rundt Se side 18-19
På gardsbesøk i Gudbrandsdalen Se side 12-14

Innhold

3 Leder:
Fakkeltog på ville veier

4-8 Spenning foran ny auksjonssesong

9 Skinnutstillinger 2016

10-11 Minksortering i Helsingfors

12-14 På gardsbesøk i Gudbrandsdalen

15-17 Satser på skinn

17 DNA-testing av sølvrev

18-19 Fagmøter om rev

20-21 Pelsdyrnæringens unge stemmer

21 Solid støtte fra Senterungdommen

22-24 Veteranhjørnet: Arne Smestad

25 Årsaker til haletuppsår hos mink

26-27 Politikertreff i Øye

28 Studenter på tilsynsbesøk

18-19

15-17

21

Forsidebildet:
Fra sorteringskurset i Helsingfors. Her er to av deltagerne - Buntham Berg og Trond Sørum.

Norsk Pelsdyrblad – Et organ for Norges Pelsdyralslag

Besøksadresse Økern Torgvei 13, 0580 Oslo
Postadresse Postboks 175 Økern, 0509 Oslo
Telefon 47 80 72 00
Telefax 22 64 35 91
E-post post@norpels.no
Ansvarlig redaktør Arild Martinsen
Grafisk produksjon 07 Media – 07.no
ISSN 0369-5255

Norsk Pelsdyrblad har enerett på gjengivelse av artikler fra Dansk Pelsdyravl og Finsk Pälstidskrift. De nevnte tidsskrifter har samme enerett for artikler i Norsk Pelsdyrblad.

Medlemskontingent i Norges Pelsdyralslag
Kr 1.000 for hvert kalenderår, inkluderer abonnement på Norsk Pelsdyrblad. Direkte abonnement i Norge kr 300, Norden og utlandet kr 350.

Annonsepriser
1/1-side kr 7.000 | 1/2-side kr 5.000 | 1/4-side kr 3.000 | 1/8-side kr 2.000 | 1/16-side kr 1.500 | Tillegg for utfallende kr 500 | Løst bilag inntil 4 sider kr 14.000 | Rubrikkannonse: gratis | Mva. er inkludert i prisen. | Rabatt ved 3 eller flere innrykk i året. | Norsk Pelsdyrblad gjør sitt ytterste for at annonsene skal bli korrekte. Om det likevel forekommer feil i innholdet, så er vårt ansvar begrenset til maksimum annonsens kostnad.

Fakkeltog på ville veier

Sene, mørke høstkvelder er tid for å tenne fakler og gå i tog i gatene. I høst har vi sett fakkeltog for blant annet lokalsykehus, for Jul i Blåfjell tilbake på NRK, og mot pels. Det er en demokratisk og legitim rett å gå i fakkeltog for sine merkesaker. Arrangørene har ansvar for at paroler og arrangement for øvrig er i tråd med formålet.

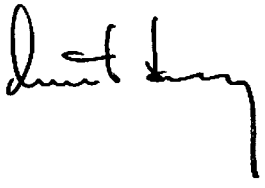
I fakkeltoget mot pels i Oslo i høst tillot arrangøren Noah et banner med parolen «Free the animals! Kill the farmers!» Det er relativt heftig fra en organisasjon som utad hevder å stå for ikkevold. Vi kunne kanskje feid parolen til side ved å si at det er uskyldig krigsretorikk i en politisk sak hvor partene står steilt mot hverandre. Men når vi ser hvilket aktivistmiljø Noah har invitert til å gå i toget sitt, er det umulig å overse. De som bar dette banneret er kjente, svenske, ekstreme aktivister, som har sittet inne for trusler og vold mot bønder. Gruppen har satt fyr på McDonalds-restaurant, på pelsbutikk og på bolighus. Bønder har fått familiegraver skjendet, det er sendt trusselbrev skrevet i menneskeblod, og øks med trusselpåskrift er kastet inn gjennom vindu. For bønder i vårt naboland er truslene helt reelle og svært ubehagelige.

Noah har også en historie som knytter dem til kriminelle aksjoner. Allerede i 1997, da Fatland slakteri ved Bergen ble påtent av aktivister, ble de dømte aktivistene satt i forbindelse med Noah. Noah uttalte den gang de var åpne for å støtte ulovlige aksjoner, men at de var skeptiske til sabotasjeaksjoner som setter dyrene i bakgrunnen.

Noah skryter på sin hjemmeside av at de har fellesaksjoner med skandinaviske organisasjoner. Nå har vi erfart hvem deres venner er. Det hjelper lite at Noah proklamerer at fakkeltoget skulle være en ikke-voldsmarsj, når de dagen etter Paris-terroren organiserer fakkeltog der det trues med drap. Vi kan strekke oss langt i ytringsfrihetens navn, men her strekker vår raushet likevel ikke til. Slike virkemidler er ødeleggende for en konstruktiv debatt om pelsdyrhold.

Det er alvorlig når terror-orienterte ekstremister er på vei over grensen. Derfor har vi meldt truslene til politiet. Vi har også tatt initiativ til en bredere diskusjon om trusselbildet med øvrige landbruksorganisasjoner, noe vi har fått en positiv respons på. En mobilisering av gode krefter mot trusselkriminaliteten vil gi oss en tryggere hverdag.

Jeg ønsker alle medlemmer og forbindelser en riktig god jul og et fremgangsrikt nytt år!

Spenning foran ny auksjonssesong

Det går mot en ny auksjonssesong, og det er knyttet stor spenning til hvor mye pels som kan konsumeres i løpet av noen vintermåneder. Med stor skinnproduksjon, samtidig som de økonomiske utfordringene på hovedmarkedene setter en demper på forventningene, er det vinterkulden som vil være avgjørende.

Av Torkil C. Tveter

I fjor vår var status for kinesiske pelsbutikker at rundt halvparten av plaggene lå igjen etter vinteren. Med stor produksjon av plagg i løpet av året, samt de unormalt store lagrene av overliggende plagg, så det derfor ikke lyst ut før desemberauksjonen i fjor. Det ble da også en svak auksjon bortsett fra for blårevskinnene, som steg i pris.

På nyåret satte kulden inn for fullt i Kina, og i løpet av noen uker ble butikkene nærmest tømt for varer. Dette resulterte i gode priser for både mink og blårev i mars, mens salget av sølvrevtypene ble en skuffelse på grunn av den generelt vanskelige situasjonen i Russland.

Juniauksjonen ble noe svakere enn mars, men uten de store endringene. I september kom reaksjonen på usikkerheten i kinesisk økonomi med prisnedgang på både mink- og blårevskinn. Uten bedringer i russisk økonomi ble det heller ingen bedring i forhold til salget av sølvrevskinn. Prisnedgangen i september var et klart signal til kinesiske pelsbønder om at deres allerede lave priser ville falle ytterligere, og at nedpelsing var eneste alternativet for majoriteten av dem.

Akseptable priser

Gjennomsnittsprisene for sesongen ble ganske gode for både mink og blårev med henholdsvis kr 452 og kr 996, for skinn av regulær kvalitet. Prisen på sølvrevskinn var rett under kr 900 for regulære skinn, men med kun halvparten av skinnene solgt ble det en svært krevende sesong for produsentene.

Det var også gledelig å registrere at norske minkskinn omsatt gjennom Saga Furs oppnådde høyere priser enn gjennomsnittet for Kopenhagen Fur. Det var særlig prisfallet for det rekordstore utbudet til Kopenhagen Fur i september som trakk ned deres gjennomsnittspris.

Usikkerhet gav prisfall i september

Årsaken til at minkprisene falt i september var en kombinasjon av stor produksjon i verden og svekket etterspørsel på hovedmarkedene. Kinesiske pelsbutikker var mer forsiktige med innkjøpene enn ventet, og dermed ble fabrikanter og grossister sittende med store lagre av plagg nå på høsten. Dette resulterte i anstrengt likviditet, usikkerhet og svekket konkurranse om de over 7 millioner skinnene KF avsluttet sesongen med å markedsføre.

Utfordrende sølvrevmarked

Utfordringer knyttet til russisk økonomi og politikk har resultert i fallende etterspørsel for norske sølvrevskinn. Dette er hovedårsaken til at markedsprisen for →

Fra auksjonssalen i Helsingfors.

sølvrevskinn er halvert siden sesongen 2012/13, regnet i amerikanske dollar. Prisen er nå nede på 80-tallet i dollar, mens nedgangen regnet i norske kroner i perioden er på rundt 30 %. Kundene har derfor fått billigere og billigere skinn, men med få ordre har ikke dette resultert i økt etterspørsel. Saga Furs har holdt en ganske streng salgspolitikk gjennom sesongen, noe flere har reagert på.

Kopenhagen Fur valgte å møte markedet med nærmere 10 000 skinn i september og endte under kr 200 i gjennomsnitt. Dette var vesentlig polske skinn, men det er et signal om hvor langt ned prisen skal gå før man selger hundre prosent.

Tiltak for å hjelpe produsentene

Sølvrev er med i motebildet, og andre markeder kjøper skinn. Men vi kan ikke sitte rolig å vente på at de russiske kundene er tilbake for fullt. Det settes derfor i gang ulike tiltak. Oslo Skinnauksjoner AS vil tilby ekstra finansiering på kr 310 i form av rentefritt lån som trekkes når skinnene er solgt. Den første anledningen til å benytte seg av dette tilbudet er for usolgte skinn etter marsauksjonen neste år. En forutsetning for å få dette rentefrie lånet er at driften på gården videreføres.

Fox2shop

Saga Fur har allerede en rekke tiltak for å stimulere moteindustrien til å bruke pels, blant annet Fur Vision, som arrangeres i flere av de viktigste motebyene i verden. Her inviteres designere til å bli kjent med skinntyper og de ulike teknikkene Saga Furs har utviklet.

Det nyeste tiltaket er kalt «Fox2shop», som handler om å stimulere flere butikker til å selge besetning og tilbehør av reveskinn. Et prioritert område i denne satsingen er å markedsføre sølvrev til nye markeder. Videre skal mutasjonsrev markedsføres mot luksussegmentet, det vil si topp motehus.

Minkproduksjonen faller

Produksjonen av pelsskinn har steget i takt med ekspansjonen i den kinesiske pelsindustrien. Nå er det klare signaler om at produksjonen faller. Et anslag på 80 millioner minkskinn i år kan trolig bli til rundt 50 millioner skinn til neste år. Det er et overskudd av kommersielle minkskinn, og det er ventet store kutt i produksjonen i blant annet Kina.

Produksjonskostnadene er ikke så forskjellige i de ulike land. Det er produsenter av kvalitetsskinn som vil oppnå de klart høyeste prisene i tiden fremover og dermed ha det beste utgangspunktet for lønnsom drift.

Produksjonskutt på rev

Produksjonen av reveskinn har økt til anslagsvis 10 millioner i år. Neste års produksjon vil bli lavere, og spesielt kinesiske sølvrevprodusenter vil redusere kraftig.

Polske produsenter, som ikke er sertifiserte og utestengt fra å selge gjennom Saga Furs, vil trolig fase ut driften. Det sies at blårevproduksjonen i Kina er fortsatt lønnsom, men med prisnedgangen i september vil prisen på kinesiske skinn trolig ende under lønnsomhetsgrensen, og dermed er det grunn til å vente produksjonskutt.

Kinesisk økonomi svekket

Avhengigheten til det kinesiske markedet er en utfordring for næringen vår. Mange år med sterk vekst i kinesisk økonomi ser ut til å være over. Devaluering, aksjefall og en overhengende risiko for at en boligboble skal smelle, har fått fasaden til å slå sprekker. Veksten i økonomien er fortsatt rundt 5-6 % som i løpet av 5-6 år tilsvarer størrelsen på hele den tyske økonomien. Det er derfor hvor svekket kinesisk økonomi er og hvordan ting vil utvikle seg fremover som skaper usikkerheten som preger kundene våre. Den virkelige testen blir når vinterkulden setter inn, og gaver skal kjøpes til nyttårsfeiringen 7. februar.

Kinesiske kunder skrur ned forventningene

Det kinesiske pelsmarkedet er preget av stort tilbud av plagg i alle prisklasser. Også simple plagg laget av kinesisk mink forsøkes solgt til lave priser på hjemmemarkedet siden etterspørselen fra Russland har sviktet. Pelssalget i forbindelse med feiringen av nasjonaldagen i begynnelsen av oktober ble klart svakere enn i fjor, og kundene er ikke særlig optimister i forhold til vinterens pelssalg. Men markedet er stort og uoversiktlig så ingen kan forutsi resultatet.

Tekstil- og lammeskinnsplagg utstyres med mindre pels enn tidligere for å holde kostnadene nede, og dermed faller forbruket av blårevskinn hos besetningsindustrien. Prisene på skinn blir presset, og lønnsomheten til skinnhandlerne forsvinner. På sikt vil dette resultere i at mye av den kinesiske blårevproduksjonen forsvinner. Kinesiske sølvrevskinn mangler for tiden marked, siden skinnene for en stor del har gått til det russiske markedet.

TV-shopping i Korea

Korea er et kjøpesterkt marked med rundt 50 millioner pelsglade innbyggere. Fra å selge mest sorte minkjakker, har nå unge forbrukere i større grad begynt å etterspørre mer langhåret pels. Kombinasjonsplagg av rev- og minkskinn er populært. Den ledende pelskjeden i landet, Jindo, har tenkt innovativt ved å tilby billige pelsplagg gjennom TV- shopping. I løpet av kort tid solgte de hele 10 000 plagg. Det er vester av rev og minkjakker som er topproduktene. Det er fristende å tenke seg at kinesiske pelshandlere adopterer ideen med TV-shopping er store og mulighetene som kan ligge i det store kinesiske markedet.

«Korea er et kjøpesterkt marked med rundt 50 millioner pelsglade innbyggere.»

Nedgang i varehandel i Russland

Dagens prisnivå på olje skaper store utfordringer for russisk økonomi, og i tillegg har sanksjoner fra Vesten rammet landet hardt. Middelklassen betaler dyre boliglån, realinntekten faller, og naturlig nok resulterer dette i nedgang i all varehandel. Importvarer er særlig utsatt siden verdien av russiske rubler er halvert i løpet av de siste to år.

Nedgangen har rammet pelshandelen hardt, og forventningene til vinterens salg er derfor beskjedne. Når plagg som koster halvparten av hva de gjorde i fjor regnet i dollar, fortsatt koster det samme regnet i rubler, er det klart at salget må krympe. Et resultat er at færre vinterplagg enn tidligere utstyres med pels, for å holde prisene nede på akseptable nivå. Positive elementer er at god design fortsatt selger bra, og at interessen for pels blant konsumentene er like sterk som tidligere. Det er rett og slett den økonomiske nedgangen i landet som tvinger konsumentene til forsiktighet.

Oppgangstider fremmer pelssalget i USA

USA har reist seg etter finanskrisen, og med sterkere vekst i BNP enn ventet peker pilen oppover. Den positive utviklingen landet er inne i har også gjort seg gjeldende i økt pelssalg de senere år, og amerikanske motehus viser mer pels enn noen gang.

Mens andre markeder har sviktet Hong Kong-fabrikantene har de amerikanske kundene økt innkjøpene med 20 %. Det er fortsatt langt igjen til gammel storhet, men det er ikke tvil om at det er potensial for fortsatt vekst i pelssalget i Amerika.

Pels i europeiske motekolleksjoner

Mange europeiske land sliter med økonomien, og dermed er pelssalget beskjedent. Turistsalget er for mange →

av de europeiske motehusene svært viktig, og pågangen av blant annet amerikanske kunder, hvor en sterk valuta gir dem handlerom, bidrar til fortsatt satsing på pels i de fleste kolleksjonene. Gledelig er det at flere engelske varemagasin satser på pelssalg, vel og merke «Made in Europe».

Nå handler det om å komme «over kneika»

Ut fra de signalene vi har ser det ut til at det store tilbudet av minkskinn- og plagg, hvor en stor del skal konsumeres i Kina, vil skape utfordringer. På mange måter gjelder det å komme «over kneika» og håpe på at kulde resulterer i at ikke for mange plagg blir overliggende.

Neste års skinnproduksjon i verden er betydelig lavere enn årets, så det går mot bedre balanse mellom tilbud og etterspørsel. Det er særlig stort tilbud av brunmink av dårlig kvalitet, og det er å vente store prisforskjeller mellom ulike typer og kvaliteter. Tilbudet av mutasjonsmink er trolig ikke større enn at det for mange av typene kan forventes å kunne ta ut en høyere pris enn for hovedtypene.

Langhåret er mote, men tilbudet av skinn er stort

Motehusene viser mye langhåret pels i sine kolleksjoner, og lavere skinnpriser vil bidra til at nye markeder og kunder etterspør skinn.

Avhengigheten til det kinesiske markedet er ikke å legge skjul på, og når tilbudet av blårevskinn øker og behovet ser ut til å gå noe ned, er det mange av kundene som forventer at prisen skal gå ned. Med begrenset etterspørsel fra russiske sølvrevkunder er det å håpe at interessen for langhåret pels fra motehusene genererer mer salg enn tidligere.

Kulde på de viktigste markedene, og det faktum at pels er mote verden over, vil forhåpentligvis bidra til at kommende sesong gir oss noen positive overraskelser.

«Blant de sterkeste pelstrendene er hel pels og miks av ulike pelstyper nøkkelord.»

Sølvrev er trendy

Blant de sterkeste pelstrendene er hel pels og miks av ulike pelstyper nøkkelord. Kombinasjoner av ulike pelstyper, fargekombinasjoner og hårlengder skal skape plagg kundene føler seg unike i. Motehusene er opptatt av at plaggene skal representere troverdighet, være bærekraftige samtidig som teknikker og produktutvikling skal bidra til at de representerer det lille ekstra.

Blant skinntypene Saga Fur anser som trendy er sølvrev, shadow rev, blårev, arctic marble og gull kors rev. Blant minktypene fremheves crossmink, hvitmink til farging og også brune nyanser. Det er viktig å merke seg at det er viktigere enn noen gang tidligere å holde orden i eget hus, siden kundene vil være sikre på at skinnene produseres under gode forhold på gården.

Samarbeid skaper attraktive utbud

Samarbeidet mellom Saga Furs og de amerikanske auksjonshusene American Legend og Fur Harvester fortsetter kommende sesong, og dermed blir det store skinnmengder som skal skifte eier i Helsingfors. Totalt skal 14 millioner mink under hammeren, hvorav nærmere 10 millioner er innsamlet av Saga Furs. I tillegg kommer nærmere 2,5 millioner reveskinn og et stort antall viltskinn av en rekke ulike typer. Med et så stort og bredt tilbud av skinn er det å vente at Saga Furs samler mange kunder til sine auksjoner.

Utfordringene er mange for tiden, og det fine med markedet er at pilen kan peke oppover før man venter det. Man skal også huske på at vi som eksportører nyter godt av den svakeste kronekursen på nærmere femten år.

Vi ønsker alle en god sesong! ■

Skinnutstillingene 2016

Hei folkens! Det er tid for å tenke på skinnutstillinger!

Se godt på skinna i pelsinga og plukk ut potensielle «premieskinn» for nærmere gjennomgang når pelsinga nærmer seg slutten. Delta på den lokale skinnutstillinga med et godt utvalg skinn fra din egen produksjon, så får du en god målestokk på hvordan din produksjon ser ut i forhold til andre besetninger! Det er lærerikt og morsomt!

Neste års sentrale skinnutstilling er fastlagt både med tid og sted. Som tidligere møtes vi på Hamar, og mer om arrangementet ligger på våre nettsider. Det vil også denne gangen bli masse aktivitet, med faglige foredrag, konkurranse og tilbud om kurs i skinnbedømmelse.

Hold deg orientert på nettsidene utover våren og sommeren!

Frist for levering av skinn til den sentrale skinnutstillinga er tirsdag 15. mars 2016 (og alle skinn skal sendes via en regional skinnutstilling)

På nettsidene ligger også **reglene** for skinnutstillingene og **bedømmelsestabellene** for skinna. De som ønsker tilsendt papirkopi må sende en e-post eller ringe til undertegnede. Det sendes ut tilsvarende informasjon i skriftlig form til regionledere straks over nyttår, sammen med nødvendig annet materiell for de regionale utstillingene.

Vi håper så mange som mulig tar sikte på å delta på utstillingene både regionalt og sentralt. Det er mye å lære av dette og ikke minst får man en hyggelig prat med kolleger!

Vel møtt på utstillingene! ■

Kai-Rune Johannessen
e-post: k.r.johannessen@norpels.no
Telefon: 90 79 19 74

DEN SENTRALE SKINNUTSTILLINGA I FINLAND 2016:

For de som ønsker å stille skinn ved den finske sentrale skinnutstillinga må disse skinna leveres inn til Oslo Skinnauksjoner senest fredag 15. januar. Merk kartonger med skinnutstillingsskinn TYDELIG på både langsiden og kortsiden av kartongen. (IKKE OPPÅ!)

Minksortering i Helsingfors

I andre halvdel av oktober tok nitten minkbønder turen til Helsingfors for å delta på sorteringskurs. Tomas Wikblom, som jobber med skinninnsamling for Saga Furs, var vert. Det var en engasjert og sammensveiset gjeng, med deltakere fra det meste av landet.

Av Torkil Tveter

Tomas Wikblom på podiet.

For andre år på rad arrangerte Oslo Skinnauksjoner i samarbeid med Saga Furs, minksorteringskurs i auksjonshusets lokaler i Vanda utenfor Helsingfors sentrum. Kurset gikk over to dager med en blanding av sorteringskurs, informasjon og omvisning. Adspredelse fra hverdagens utfordringer er viktig, og deltakerne så ut til å sette stor pris på kveldsprogrammet.

Første dag åpnet med sortering av hårlengder og kvalitet. To og to jobbet sammen, og engasjement og diskusjon om sorteringsgrenser gikk friskt. Det var vesentlig skinn av hovedtypene som ble benyttet, og siden de fleste har dreid produksjonen mer i retning av lyse typer, bør disse på bordet når vi er tilbake neste høst. De mest erfarne kunne nok gjerne fått litt større utfordringer, mens de litt mindre erfarne synes progresjonen var passe.

Jari Salmela ledet instruksjonen, og med seg hadde han minksorterere Marina Asplund og Miika Räsänen. Salmela er en av lederne i minksorteringen. I tillegg er han blant de faste auksjonariusene og skifter fra forklede til hvit skjorte og slips når skinnene skal selges. Marina og Miika jobber i sorteringen, og Miika instruerte på kurset dagen før skinnutstillingen på Hamar.

Samantha Vesala, som er ansvarlig for Saga Furs aktivitet i Asia, holdt et kort foredrag hvor hun formidlet et klart bilde av markedssituasjonen. Den svake starten på pelssalget i Kina satte nok en støkk i mange, men ingen vet hvordan fortsettelsen blir. Orienteringen ble en tankevekker for tilhørerne, men samtidig skapte Samantha tillit ved sin realistiske fremstilling av situasjonen.

Et høydepunkt ble turen til Saga Furs representasjonsbolig; Soiniemi, som ligger fantastisk til ned mot en av de tusen sjøer hvor badstue, bad i innsjøen og den tradisjonsrike retten vorschmack ventet. De fleste deltakerne benyttet anledningen til å sjekke badetemperaturen i en finsk innsjø sent i oktober, og dette kan anbefales på det sterkeste. Noen foretrakk å sitte foran peisen i hovedhuset, og de så heller ikke ut til å lide noen nød.

Andre dag ble det tid til en omvisning i den nyoppussede auksjonssalen hvor millioner av skinn går under hammeren hver sesong. For flere av deltakerne var det første gang de besøkte Saga Furs, og salen var nok større enn de hadde tenkt seg, ikke minst etter utvidelsen med 115 plasser. Tomas Wikblom fortalte fra podiet velvillig om hvordan salget foregår til lydhøre nordmenn.

Vi fikk også ta en runde gjennom produksjonslokaler og skinnlagre, med hall på hall og mye maskiner og teknisk utstyr. Innovasjon overtar mer og mer for mennesker i sorteringen, noe som gir både effektivitet og jevne resultater.

Kursets andre dag la mer vekt på rangering av smågrupper. Grupper på 10 skinn skulle legges opp, og i noen av gruppene var nok stigningen fra skinn til skinn diskutabel.

Deltakerne etterlyste mer variasjon av minktyper, og særlig var typeriktighet på crossmink savnet. Det var en fin gjeng der syv fylker var representert, og det så ut til at både tilegning av kunnskap og sosialt samvær ble ivaretatt. ■

Jan, Marina og Miika stod for instuksjonen.

Info fra OS

Forskuddsordninger

Forskudd for oppgjør på innleverte skinn fås ved å kontakte Oslo Skinnauksjoner AS. Forskuddet utbetales ved skinnleveranse, forutsatt at det ikke er utbetalt valpeforskudd. Satsene er kr 340 for rev og henholdsvis kr 200 og kr 150 for mink- hanner og tisper.

Finansieringsbistand for usolgte skinn

Produsenter av sølvrev- og kryssningstyper tilbys finansieringsbistand for usolgte skinn etter mars-auksjonen i 2016. Det tilbys et tilleggsforskudd på kr 310 pr. skinn, og forskuddet trekkes inn etter hvert som skinnene selges.

Tilleggsforskuddet utbetales som lån og er rentefritt. Forutsetningen for utbetaling av tilleggsforskudd er at pelsdyrproduksjonen videreføres i 2016.

Skinnkartonger

Det er innført ordning med gratis skinnkartonger for både rev- og minkskinn, mot tidligere kun for mink. Ordningen med fri frakt for mink og fraktrefusjon for reveskinn videreføres.

Desemberauksjonen

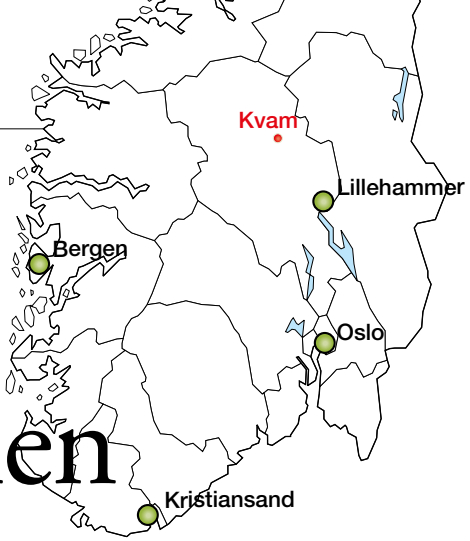
På grunn av innkjøpsmønsteret til de kinesiske minkkundene er det bestemt å vente til mars med å markedsføre minkskinn. Det blir derfor en ren reveauksjon i desember med innlevering av blårev- og shadowrevskinn. Det er her ventet et utbud på henholdsvis 250 000 og 30 000 skinn.

I tillegg bys det frem overliggende skinn samt skinn plukket ut fra marssorteringen 2015 av flere sølvrev- og kryssningstyper. Anslagsvis 15 000 sølvrev, 15 000 blue frost, 6 000 gullrev – og til sammen 18 000 andre skinn av sølvrev- og kryssningstyper.

Motehusene er i full gang med å planlegge neste års kolleksjoner på denne tiden av året, og vi håper at det varierte utbudet vil trekke mange av disse kundene til Helsingfors i desember. ■

Fra et Åpen gård-arrangement hos Odd Arne Myrsomlien. Et godt forhold mellom dyr og mennesker,- for både store og små.

På gardsbesøk hos Odd Arne Myromslien

Når ein kjem køyrande oppover Gudbrandsdalen, ved Kvam, ser ein ein staseleg nybygd gard på vestsida oppe i lia. Dette er heimen til Odd Arne Myromslien med familie. Imponerande laftehus for både folk og fe lyser mot ein. Men det er vanskeleg å få auge på at her bur ein av dei største pelsdyroppdrettarane i landet, for pelsdyrgardane hans finn ein andre stader.

Av Ola Aa Eldøy

Odd Arne fekk si første revetispe då han var 8 år gamal i 1981. Ho vart kalla Nelly og kom frå Per Lund på Sandane. Skuffelsen var stor då guten såg Nelly for første gong. Han hadde kjøpt ein blårev, men då ho kom til gards var ho kvit. Dette kunne vel ikkje stemme, meinte guten. Røynde folk fekk roa han ned, og Nelly vart verande på Kvam.

Frå ei neve stor

Første året vart utan paring; neste året sameleis. Tredje året mista ho kvelpane, men fjerde året vart det endeleg resultat i form av kvelpar.

Sjølv men denne tronge fødselen, ville guten framleis bli pelsdyroppdrettar, og i 1991 starta han for fullt. Då kjøpte han 110 tisper og bygde tre hus på i alt 180 meter. I 1995 kjøpte han Leirflata Pels oppe i Heidalen, høgt til fjells. Her var det ein relativt ny pelsdyrgard, bygd på 1980-talet.

Seinare har han hatt stor ekspansjon, med etablering i Alvdal og Oppdal. Ei stund dreiv han og ein pelsdyrgard på Kvarvet i Sør-Fron, men den er lagt ned nå. Berre driftsbygningen er i drift til pelsinga.

Produksjonen

Drifta er basert på å ha avlsdyra knytta til ein, maks to avlsgardar og flytta kvelpane til produksjonsgardar på sommar / haust. Det krevst god organisering og dyktige medarbeidarar. Dette året har Myromslien 2 000 avlstisper rev med jamn fordeling mellom sølvrev og blårev. På det meste var han oppe i 3 000 avlstisper. I tillegg har han nå 150 minktisper, men har vore oppe i det doble. Leirflata er avlsgarden, først og fremst. Her er det meste av reven i avlssesongen, samt all minken. Anlegget er modernisert og effektivt. For minken er buranlegget nytt. Det er også avlsdyr på Oppdal, medan Alvdal har berre sommardrift.

Avlsresultata er rimeleg gode; 3,2 kvelpar for sølvreven og 6,9 for blåreven.

Arbeidsstokken tel normalt seks til åtte personar, alt etter tida på året. Han har to arbeidsformenn som han ikkje får fullrost nok som dugelege fagfolk. Arbeidsfolka er i familie med kvarandre og fungerer naturleg nok då som gode team. Dei har vore knytta til Myromslien i rundt 15 år. I tillegg er sjølvsagt Odd Arne arbeidsleiar og administrator, og kona er engasjert med minken, særleg i avlssesongen.

Avlsmaterialet

Myromslien har ei blårevsstamme som han er rimeleg nøgd med, både med omsyn til avlsresultat og storleik / kvalitet. Når det gjeld sølvrevstamma, derimot, vil han nå nytta tid og høve til å bytte til avlsmateriale som i større grad tilfredsstiller storleik og kvalitet. Minkstamma er i augneblinken ikkje så stor, men han ønskjer å utvide, og ser for seg ei utvikling der det blir lagt vesentleg meir vekt på velvetproduksjon. Han ønskjer også å få inn meir palomino i avlsmaterialet.

Storforbrukar av fôr

Myromslien har på det meste hatt eit fôrforbruk til pelsdyra på rundt 2 000 tonn og er den største fôrkunden hos Midt-Norsk Fôr. Han reknar med at han har ein produksjonskostnad på rundt 600 kroner pr. reveskinn. I denne kostnaden ligg det då fôr som største post, arbeidsløner og el.straum. Sidan minkproduksjonen er så liten, har han ikkje rekna noko på denne. →

Pelsing

Pelsinga har så langt blitt gjort på Kvarvet, i den ledige driftsbygningen der. Mannskapet blir då i stor grad samla der, samt at ein tar inn noko ekstrahjelp. Det er tilgjengeleg fryselager som må nyttast for å utnytta mannskapet i denne store produksjonen. Førre året pelsa han 11 000 eigne skinn, samt leigepelsa 1 000 skinn. Odd Arne har eit behov og eit ønskje om eit meir moderne pelsingsanlegg der arbeidsprosessane blir meir strømlinjeforma. Alt på ei flate og i ein så effektiv rekkefølgje som muleg. Han reknar med at det ligg mykje å spare i effektivitet og samtidig er han, etter å ha opplevd eit større skinntjuveri, svært oppteken av sikring av skinnlageret.

«Det andre beinet»

Myromslien har alltid blitt innprenta at det viktig å ha «fleire bein å stå på». Han har derfor jamnt og trutt bygd ut gardbruket der sauehald er bærebjelken. Det er nå 650 vinterfôra sau på garden, med norsk kvit sau som hovudrase, men med pelssau som eit tillegg.

I lamminga blir fem av mannskapet i pelsdyrgarden nytta i sauefjøset, og elles også når det trengs ekstra mannskap. Frua i huset står stort sett for drifta av fjøset.

I tillegg til sauen er det også eit «tredje bein» på garden i og med ein krøtterflokk på 25 ammekyr av rasen Hereford høyrer heime her. For å skaffe fôr til denne store bølingen, disponerer Odd Arne 1 100 dekar jord i området Kvam / Vinstra. Det er ein del leigejord, der prestegarden på Vinstra er ein vesentleg del av arealet. Han har også nydyrka ein del jord i fjellet. Grashaustinga blir i stor grad sett bort til grasentrepenørar, og transporten av rundt 1 000 rundballar er det ein kamerat som tek seg av. Det er husdyrhaldet som interesserer Odd Arne og familien.

Nytt «supersauefjøs»

Myromslien flytta inn i nytt sauefjøs i 2013. Dette er 1 100 kvadratmeter stort, med automatisk fullfôringsanlegg der rundballar, kraftfôr og vitaminblandingar blir blanda og automatisk utfora på band til dei ulike sauebingane. Alt er datastyrt. Huset kosta 6,8 million kroner.

Det er lafta tømmervegger og saman med eit nytt lafta våningshus og ein del eldre gardsbygningar er det eit flott og harmonisk tunanlegg. Odd Arne hadde mest heile blårevproduksjonen sin marknadsført på septemberauksjonen i 2013. Salet var eventyrleg godt på denne auksjonen, og oppgjøret dekka ein stor del av investeringa i sauefjøset. Så reven har vore medfinansiør for jordbruket; eit ikkje ukjent fenomen i pelsdyrnæringa.

Framtida

Odd Arne er framleis ein ung mann med stor energi og pågangsmot. Sjølv om skinnmarkedet i augneblinken er ein smule usikkert, ser han ikkje mørkt på den sida av pelsdyrnæringa. Han kjem til å tilpassa drifta noko nå i den første perioden, der talet på avlsdyr rev blir redusert til rundt 1 000 tisper, samtidig som han fornyar avlsdyrstamma av sølvrev.

På litt lengre sikt, reknar han med å komme opp på nåverande nivå att. Minken blir som nå, inntil vidare. Prisane kjem alltid att, meiner han, når markedet kjem i balanse.

Han har, som tidlegare nemnt, planar om å byggje nytt pelsingsanlegg som er tenkt lagt i samband med heimegarden. Der kan han og tenke seg å byggje ein ny, lukka minkhall og auke produksjonen av mink ein del. På Leirflata har han nyleg kjøpt eit større areal til nye pelsdyrhus for rev.

Alt stoppar imidlertid opp med den usikre politiske situasjonen for næringa i augneblinken. Og Myromslien vonar på ei avklaring snarast muleg, der han får brukt sitt ungdommelege pågangsmot for vidare oppbygging av næringsgrunnlaget, til beste for så vel samfunnet rundt som for sin eigen del. ■

Sjefen sjøl, Odd Arne Myromslien, styrer det fullautomatiske fôringssystemet.

Pernille Moripen er landets yngste buntmaker. - Det er mer spennende å jobbe med skinn og pels enn tekstiler, sier 25-åringen.

Pernille satser på skinn

Hun ville egentlig til utlandet for å bli en «rich and famous» designer. Nå er Pernille Moripen landets yngste buntmaker og har åpnet egen butikk i Froland utenfor Arendal. Målet er fortsatt rikdom og berømmelse.

Av Irene Hegge Guttormsen

5-åringen som levde sine første år i Risør før hun flyttet til Moripen i Froland, er en kreativ sjel. Nå bor hun i Arendal, men satser på bedriften sin i ærverdige omgivelser på Frolands Verk.

Det finnes kun 20 buntmakere her til lands. Pernille Caroline Moripen tok svennebrev i 2012. Da var det ifølge Norsk Pelsdyrblad ti år siden forrige buntmaker ble uteksaminert – og det var Jannicke Romøren Eriksen i Tønsberg som Pernille var lærling hos.

Skinn er «poppis»

– Jeg har brukt mye tid på å overbevise folk om at det er ok å gå med pels. Jeg er veldig bevisst på å få skinn og pels kun fra farmer der dyrene har hatt det bra, understreker hun.

– Da jeg var i Tønsberg, fikk jeg til og med drapstrusler fordi jeg jobbet med dette. Noen tror vi ikke liker dyr i hele tatt, men det er jo helt motsatt, sier Pernille.

→

Pernille satser mye på sau. – Det er ikke noe problem. Jeg får ikke kommentarer på det. Saueskinnene har tidligere vært brekende ulldotter på dansk jord. Etter noen runder i Pernille Moripens hender, blir de forvandlet til luedusker, kant på skinnhansker, små barnetøfler, minivotter, jakker, kåper, jakthansker og mye annet.

– Skinn er «poppis». – Når du ser på de store motedesignerne, er pels og skinn in i år, så det er jo veldig fint for meg, sier hun.

Via et kjapt søk på nettet, får vi bekreftet at særlig skinn er en viktig del av motebildet nå. Ikke alle vil ha pelskåper, selv om noen også vil ha det, men skinnhansker med pelskant er et eksempel på en vare som slår an, noe hun har fått bekreftet via sin nye nettside og profiler på sosiale medier.

Et utvalg av produktene – for store og små.

Ville jobbe med mote

Unge Moripen har alltid vært en kreativ sjel. Hun gikk på design- og håndverkslinja ved Strømsbu videregående skole. Hun hadde en designer i mage og store drømmer.

– Jeg ville jobbe med noe innen mote – og altså gjerne til utlandet for å bli «rich and famous», forteller hun mens vi beundrer den flotte strikka tunikaen hun har på. Oransje med mariusmønster i øverste kant. Den er det bestemor som har strikket.

«Jeg ville jobbe med noe innen mote – og altså gjerne til utlandet for å bli «rich and famous».»

Det var moren som ledet henne inn på pels-sporet etter at hun litt tilfeldig hørte om dette yrket.

– Ja, jeg visste ikke hva en buntmaker var. Jeg var 19 år og så for meg at jeg skulle bli tekstildesigner, men buntmaker hørtes veldig interessant ut. Da kunne hun både sy og redesigne og bruke mange sider av seg selv.

Men så måtte hun jo finne lærlingplass.

Lærlingeplass i Tønsberg

Hun ville til Oslo. Ut å oppleve storbyen der hun kjente mange, men lærlingplass fant hun ikke. Buntmakere der var langt eldre enn henne og ikke så gira på å ha en ungdom i bedriften.

Men så fant hun altså buntmakeren i Tønsberg som tok henne inn i varmen. Der jobbet hun blant annet med mink, sølvrev og swakaralam. Og hun fant der ut at det var mye mer spennende å jobbe med pels og skinn enn vanlig tekstil.

Etter noen år som vestfolding, ville hun nærmere familie og venner. Dermed havnet hun i Arendal.

Men frolandsblodet bruser, og tidligere i år fikk hun napp på den gamle stallen som arbeidshestene på Frolands verk i sin tid brukte.

Inne bak de hvite murveggene – der det for en del år siden var glassblåseri – er det litt kaldt, men Pernille har fylt lokalet med masse farger, klær, skinn og maskiner, kaffemaskin og rosa gammeldagse kopper. På veggen henger en redesignet revevest ved siden av et utstoppet sauehode som hun har fått låne av en nabo.

Vil skape håndverksmiljø

Av og til møter hun Frolands verks vaktmester, Øyvind Froland. Han har også med seg en ungjente som er lærling. Men bortsett fra disse tre og trafikken som kjører rett gjennom den historiske eiendommen, er det noe stille på verket nå. Butikken i Stallen er også borte, men Moripen drømmer om at

flere håndverkere kan slå seg til her for å skape et miljø.

Sola skinner inn gjennom de smårutete vinduene – inn på arbeidsplassen der hun syr skinn på en pelsmaskin, en maskin som egentlig kun er laget for høyrehendte.

– Jeg er venstrehendt, men har lært meg egen teknikk, så det går jo greit, smiler 25-åringen som like gjerne kjøpte to slike spesialmaskiner så hun slipper å bytte tråd så ofte.

Hun har et håp om å kunne få inn en lærling etter hvert. Og hun satser også på at lærere ved designlinja på Sam Eyde videregående skal komme hit for å lære hva om hva hun driver med – for da hun var elev, var det ingen som snakket om buntmakere.

Nå har hun nettopp åpnet forretningen sin. Og forventningene er store. Hun håper at både venninnene som har meldt sin ankomst, og mange andre vil komme og titte på hva som skjuler seg bak stallveggene med saueskiltet. Hun håper også at hyttefolk og andre som er på farten forbi her i helgene, vil stoppe.

«Jeg har alltid tenkt at jeg en eller annen gang ville jobbe for meg selv, så da var det egentlig bare å satse.»

– Jeg lager ting, men tar også inn bestillinger. Jeg syr på mål, sier hun.

Hun syr også om. Hennes første skikkelige bestilling er en gammel pelskåpe som skal bli teppe.

Sin egen sjef

Å satse på egen bedrift, er en stor avgjørelse. – Jeg har alltid tenkt at jeg en eller annen gang ville jobbe for meg selv, så da var det egentlig bare å satse. Det er best å være sin egen sjef. Jeg vet at dette med pels er noe usikkert, men det er jo bare å prøve, sier hun.

Det er flere måneder siden hun begynte å leve seg inn i lokalet. Nettside er laget og ting produsert. Nå håper Pernille Caroline Moripen på storslagen åpning, mange kunder og en lys fremtid. ■

DNA-testing av sølvrev

Saga Furs kan ta imot hårprøver fra sølvrev for DNA testing - (Alaska og Standard faktor/gen).

Hvis du er interessert i å genteste sølvrev, kan du straks begynne å ta ut og samle opp hårprøver og poste dem til Saga Furs i Vanda, Finland.

For prøvetakingen trenger du små plastposer, type «minigrip» og selvklebende lapper til å feste på posene.

De prøver som ankommer innen 12.12 sendes videre den 15.12 for analysering.

Påfølgende sendinger til laboratoriet er 10. januar og 15. februar neste år, og prøvene må være Saga Furs i hende i god tid før de respektive datoer for å være sikre å komme med.

Hårprøvene fryses ned og oppbevares i Vanda før de sendes til laboratoriet. Analyseringen i laboratoriet tar ca. to uker, og deretter tar det en ukes tid før prøvesvaret foreligger hos oppdretter.

Det er svært viktig at hårrøtter følger med hårprøven. Derfor må du ta hårprøver fra områder på dyret som har pels i god vekst. Testposene må merkes nøye med farmens navn, kontonummer og adresse og dyrets ID.

Legg også ved et brevark hvor det framgår kontaktinformasjon til farmen og ID-nummer på alle dyr som det vedlegges hårprøver fra. ■

Kontakt Sonja Gerke om du trenger mere informasjon evt. materiale for testingen.

Sonja Gerke treffes på telefon +358 40 705 0101 eller e-post: sonja.gerke@sagafurs.com

Prisen på DNA-testingen er 50 euro pr hårprøve.

Send hårprøven(-e) til følgende adresse:
Saga Furs/Sonja Gerke
PB 4
01601 Vanda
Finland

Fagmøter om rev 2015

Årets siste runde med fagmøter for reveoppdrettere ble i år gjennomført fra slutten av oktober og utover i november. For å kunne avholde disse møtene kreves at vi kan legge en plan for møtesteder og reise- og overnattingsmuligheter. Det er blitt en bra tradisjon på dette slik at de fleste vet om både møtested og tid.

Av Kai-Rune Johannessen

Møtene er spredd rundt i landet og målsettingen er at det ikke skal være for langt å reise til møtene for potensielle deltakere og at det skal holdes i mindre grupper med sikte på en lav terskel for diskusjoner og spørsmål. I år ble informasjon om møtene lagt ut på nettsidene i midten av oktober og det ble sendt en SMS med påminnelse om påmelding to dager før påmeldingsfristen. Det var god respons på SMS-meldingen og det kom også noen påmeldinger etter fristen og vi tar med alle som vil med så sant det er plass. Hensikten med påmeldingen er tosidig, det ene er å konstatere om det er interesse nok for avholdelse av møte i det hele tatt, og det andre er for å kunne opprettholde et tilbud om pause med mat underveis.

Avl med tillitsfulle dyr

Årets møter hadde flere aktuelle temaer, og som de senere årene var det viet mye tid til temaet om tillitsfulle dyr. Med basis i Stortingsmelding nr. 12, NOU 2014:15, FarmSert og Forskriften er det lett å konstatere at arbeidet med å få fram tillitsfulle dyr, må ha full fokus i besetningene i tidene framover. Systematikk og dokumentasjon av dette arbeidet er helt vesentlig. Rådet er å innføre en femdelt skala med høyest verdi som best og systematisk bedømme for tillitsfullhet alle dyr som av øvrige årsaker kan være aktuelle avlsdyr. Nytt i denne sammenheng er at man oppfordres til å gi dyrene en bedømmelse basert på de inntrykk man får av dem gjennom de naturlige rutinene i gården, med oppdeling/utflytting, tildeling av aktivitetsobjekter, livdyrbedømmelse og brunst/paring. Bedømmelsen må dokumenteres på burkort og systemet man bruker må beskrives i FarmSert-boka. I tillegg vil det selvfølgelig effektivisere det hele å registrere det hele inn i avlssystemer som WebSampo, der man nå

Entusiasmen og interessen kommer fort fram når vi kommer ut i gården og ser på dyr og oppstallingsforhold. Her er det Oddvin Nøkland og Frank Jonassen som har funnet noe interessant og Odd Heddeland er tilgjengelig for kommentarer i bakgrunnen.

Det er ikke alltid behov for store «fancy» møtelokaler for å få en godt møte. Her er vi i driftsbygningen og verkstedet til Bjarne Müller på Auma i Alvdal. Fra venstre er Åge Bekkevold, Rune Øverby, Magne-Harald Graven, Henning Dalbakk og Bjarne Müller ivrig opptatt med å fylle ut spørreskjema om oppstalling. Bjarne stiller hvert år lokaler og garden til disposisjon for at vi skal få et fint møte i Nord-Østerdal. God forpleining er det slett ikke mangel på!

både har innført 1-5 skala for tillitsfullhet og utvikler nye registreringsmuligheter via «app'er» til smart-telefoner.

Tilpassing til forskrifter

I møtene gjennomgikk vi de endringene i forskriftene som har trådt i kraft nå i 2015, samt kommende endringer for årsskiftet 2016 og 2018. Skul og le, vanningsanlegg, liggehyller og fleksible burløsninger er ting som for lengst nå skal være på plass. Krav om feller for innfanging av rømte dyr og montering av fangarmer ved porten er ting som trer i kraft i 2016. Dette var også temaet ved den praktiske delen av programmet som foregår ut i besetning, der vi fokuserte på hvordan dette kan gjøres helt konkret.

I 2018 blir det slutt på 0,8 m² bur til voksne avlsdyr i perioden mellom paring/avvenning og pelsing, og på møtene drøftet vi hvordan man skal kunne utnytte burkapasiteten optimalt med tanke på de nye reglene. Noen har tenkt å utvide 80cm-burene med en annen etasje bestående av min. 0,4 m² netto golvflate og se hvordan dette går en periode. Utnyttelsen av de fleksible bursystemene man har og eventuell utvidelse av dette ble også diskutert i løpet av møtene.

Optimal fôring

Kan vi fôre mindre og oppnå det samme som nå, eller bedre? Dette er et mer og mer viktig tema når pris/lønnsomhetsmarginene er mindre og etter hvert som fôrprisene vil stige. Skillet mellom avlsdyrfôring og fôring av pelsingsdyr er et viktig moment her, man også spørsmålet om behovet for maksimal fôring av pelsingsdyr i forhold til noe moderasjon, er interessant. Kan vi spare 10 – 15 % på fôret til pelsingsdyr, uten at det går ut over størrelse og kvalitet på skinna, så er det mye penger å hente på dette. Erfaringer og synspunkter ble utvekslet om dette. Temaet omkring fôring av potensielle avlsdyr sett i lys av kravet om at valper skal stå sammen to og to er også et tema som ble mye debattert på møtene.

Praktisk gjennomgang i besetning

Alle kursene avsluttes med at vi besøker en nærliggende besetning og gjennomgår mye av det vi har snakket om inne, med eksempler fra den gjeldende gården. Først av alt vil vi gjerne takke alle de som uten forbehold åpner gårdene sine for disse møtene. Det er veldig nyttig å kunne gå ut i gårdene og se ting i praksis. Ofte er det da de gode løsningene kommer «på bordet» og konstruktive diskusjoner kommer i gang.

Oppsummering og inntrykk

Møtene fungerer tilsynelatende godt som diskusjonsforum og møtested. Mange livlige diskusjoner og gode praktiske erfaringer er framkommet under møtene.

I alt var det i år 65 deltakere på de 11 møtene som ble avholdt fra Høylandet ved Namsos i nord til Tørvikbygd i Hordaland i Sør-Vest.

Man kan ønske bedre oppslutning flere steder, og vi kommer til å evaluere høstens møteserie med tanke på eventuelle endringer i system og tid/steder.

Vi takker alle frammøtte for å bidra til en god møteserie også i år, og ønsker alle en fin vinter og en GOD JUL! ■

Pelsdyrnæringens unge stemmer

Lørdag 24. oktober 2015 ble Pelsdyrungdommen – Norgeshistoriens første ungdomsorganisasjon for pelsdyrnæringen i Norge, stiftet. Benjamin Fjellman er en av de unge stemmene. - Å snakke om pelsdyrnæringens fremtid er mer aktuelt enn noen gang før.

Av Arild Martinsen

Om ikke lenge skal det avgjøres om næringen får en bærekraftig utvikling, eller en styrt avvikling, og det er derfor mer aktuelt enn noen gang å vise folk hverdagen på gårdene. For i det store og det hele handler det egentlig bare om kunnskap og opplysning, sier den unge representanten.

Optimistiske og engasjerte unge stemmer i det nystartede Pelsdyrungdommen. Fra venstre: Benjamin Fjellman, Stine Indergård, Robin Berg, Svanhild Skafløtten Smeland og Jan Vidar Olsen.

Benjamin Fjellman snakker på vegne av styret og er stolt over å se hvor langt initiativtakerne har kommet. - Veien fra skrivebordet til stiftelsesmøtet har vært lang, men også utrolig lærerik og spennende. Etter å ha vært i kontakt med Norges Pelsdyralslag, ble jeg kjent med Stine Indergård, Robin Berg og Ottar Skjølberg. Disse tre skulle vise seg å bli de mest sentrale personene i organisasjonen sammen med Jan Vidar Olsen og Svanhild Skafløtten Smeland, sier Benjamin.

«Jeg tror på fakta, kunnskap og åpenhet.»

Benjamin Fjellman

Ungdommen må bli hørt

- Det kan virke som om debatten rundt pelsdyrnæringen har kjørt seg fast. For å sette det på spissen kan man si at det er de sinte aktivistene på en side, og bøndene på den andre. Men hva med ungdommen? Spør Benjamin. - Har ikke de også en stemme som fortjener å bli hørt? Jeg tenker i hvert fall at hvis vi skal endre fremtiden, må vi også snakke til fremtiden – nemlig ungdommen. Folk på min egen alder er gjerne

mer åpne for ny kunnskap. Og er det ikke nettopp ny kunnskap det dreier seg om?

Fjellman mener medias skjeve fremstilling av næringen har resultert i en massiv motstand blant folket. - Jeg tror på fakta, kunnskap og åpenhet. Og det tror jeg også ungdommen gjør. I dag er det litt over et halvt år siden jeg tegnet opp et tankekart med stikkord rundt pelsdyrnæringen. Det var da jeg fikk ideen til å lage en egen ungdomsorganisasjon for pelsdyrnæringen i Norge, sier Fjellman.

Gleder seg til å ta fatt

- Framover mot 2016 er det store målet vårt å bli pelsdyrnæringens ungdomsstemme. Vi legger spesielt vekt på åpenhet, ny kunnskap og et friskt engasjement. Pelsdyrnæringen er en like naturlig og viktig del av det norske landbruket som fedrift og kornproduksjon – og det vil vi vise! Vi skal skrive leserinnlegg, stå på stand, delta i debatter, snakke med folk på vår egen alder. I det hele tatt lære bort om pelsdyrnæringen, sier ungdommen.

- På vegne av hele styret vil jeg gjerne takke Norges Pelsdyralslag for all støtten og hjelpen vi har fått. Uten dem ville Pelsdyrungdommen forblitt et tankekart. Nå gleder vi oss masse til å være på å vise folk hvor godt landbruket vårt er og skape et nytt felleskap for et av det fineste husdyrhold vi har i landet, forklarer Benjamin Fjellman. ■

Foto: Senterpartiet

Solid støtte på Senterungdommens landsmøte

Helgen 6.–8. november holdt Senterungdommen landsmøte i Hamar. En av sakene som skapte mest debatt, var pelsdyrnæringen.

Av Benjamin Fjellman

De var sendt inn to resolusjoner om næringen. Den ene tok for seg myk avvikling, mens den andre fremmet bærekraftig utvikling. Siden Senterungdommen ikke hadde vedtatt politikk om pelsdyrnæringen, var dette en sak som stod høyt på prioriteringslisten. Noe av det som var mest spennende, var å høre alle de ulike innfallsvinklene.

Resolusjonen om myk avvikling konkluderte med at det ikke er etisk forsvarlig å holde dyr i bur for å produsere «luksusprodukter». Resolusjonen trakk også frem at Norge må forplikte seg til å jobbe for avvikling av næringen internasjonalt. Dette ble møtt med massevis av god kunnskap og saklige motinnlegg, som blant annet tok for seg alle konsekvensene av å legge ned pelsdyrnæringen. Flertallet var mer opptatt av fakta og kunnskap fremfor følelsesbasert debatt.

Delegatene som støttet resolusjonen om bærekraftig utvikling, gjorde det klart at pelsdyrnæringen er en naturlig og viktig del av norsk landbruk. Næringens miljømessige fordeler og betydning for levende bygder ble nevnt i flere sterke innlegg.

Og i en så kunnskapsrik gjeng med ungdommer er det gøy å se at så mange er med på å fremme disse verdiene.

Allerede før debattene ble åpnet, var stemningen rundt pelsdyrnæringen ganske bra. Resolusjonen om bærekraftig utvikling fikk mye positiv oppmerksomhet, og delegasjonen kom med flere fine endringsforslag til resolusjonen. Landsmøtet endte opp med en solid resolusjon som ved avstemmingen ble vedtatt med et stolt og stort flertall.

Senterpartiet har vært en kompromissløs støttespiller av norsk pelsdyrhold, og nå er det offisielt at også ungdommen er med. ■

Arne Smestad

Pelsdyrnæringa er ei internasjonal næring. Det handler først og fremst om markedet. Noen av oppdretterne har imidlertid også søkt ut for å oppleve og erfare hvordan selve produksjonen drives i andre land, langt fra hjemlige pelsdyrgarder. Arne Smestad fra Ringebu er en av dem.

Av Ola Aa Eldøy

Arne er født og oppvokst på Smestadmoen i Ringebu i «dalenes dal». Smestadmoen var et tradisjonelt gardsbruk med sau og gris som hovedproduksjoner. Som så mange andre steder kom sølvreven inn som et viktig supplement, og garden hadde vanligvis 30 – 40 sølvrevtisper.

Vogga stod i Gudbrandsdalen

Arne deltok, som alle barn oppvokst på gard, i arbeidet fra han var «en neve stor». Barnearbeid var det naturlige og nødvendige for alle familiegardsbruk. Pelsdyrfôret ble produsert på garden, der slakteavfallet ble henta fra heimeslakting rundt omkring på bygda, og fisken kom vest- og nordenifra. Handkverna var hovedredskapen for maling av fôret.

Faren til Arne var tidlig ute med minksatsing. Onkel til Arne, Erland Hagen, drev minkgard og skaffa livdyr til Smestadmoen på 1950 – tallet. Det ble da bygd opp en minkbesetning på rundt 300 avlstisper. Arne avslutta utdanninga si på det lokale «colleget», realskolen, og deretter bar det rett ut i arbeidslivet. I tillegg til drifta hjemme, hadde han arbeid som maskinkjører med gravemaskiner og lignende.

«Go west»

På 1950 - og 60 – tallet var Amerika fremdeles det forjettede land for mange nordmenn. Arne ville gjerne oppleve mer enn Gudbrandsdalen og fikk tips om mulighetene til å komme til en minkfarm i Canada. Han skrev brev om sin interesse og fikk invitasjon til å komme.

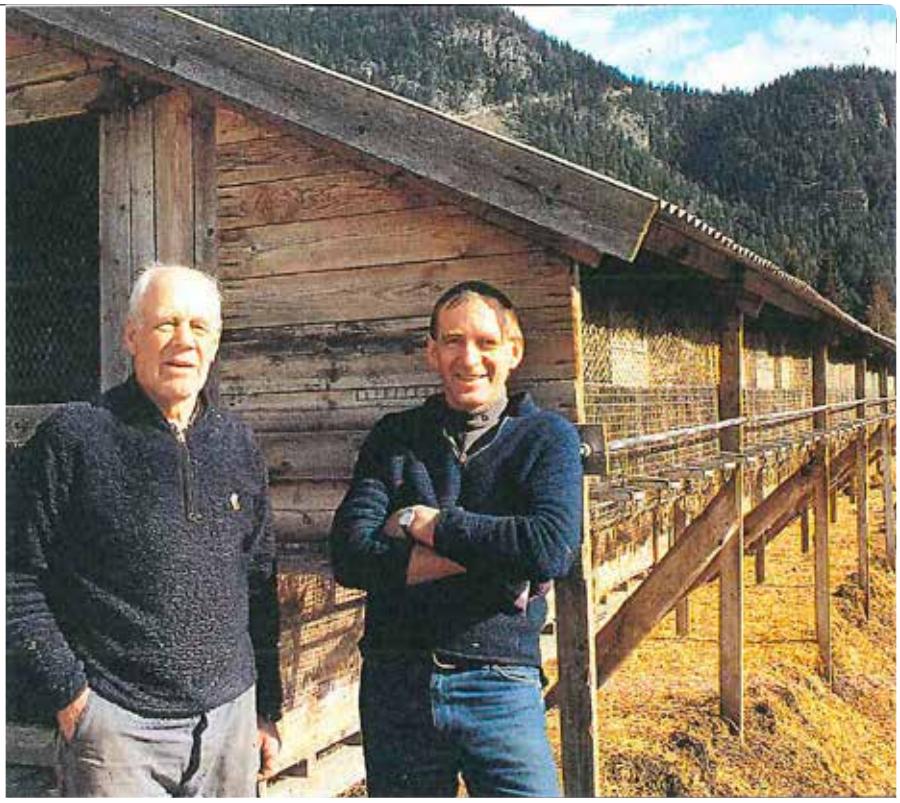
Minkfarmen ble drevet av brødrene Freemann og lå i Ontario-provinsen. Battersea het det lille lokale området plassert mellom de store byene Montreal og Toronto. Nærmeste litt større by var Kingston.

Dette området av Canada er ikke av de rikeste jordbruksområdene sammenligna med prærien lengre vest. Dette er Canadas granittområde. Jordbunnen er gammel havbunn med tung leire og mye vassjuk og sumpaktig mark. Gardene var relativt små og bygdene ganske fattigslige. Tilleggsproduksjoner som pelsdyroppdrett var derfor kjærkomne. Brødrene Freemann-farmen var ikke typisk for området. Den var bygd opp av far til de to brødrene, en lege som starta med sølvrev atskillig tidligere. De to sønnene la imidlertid om til mink, og bygde ut en større minkfarm.

Familiemedlem

Arne kom til Canada i 1969, 24 år gammel. Han ble i første fasen tatt imot som et medlem av familien og bodde sammen med dem. Han starta i vanlig arbeid sammen med de lokale arbeiderne. Lønna var regulert i minstelønn som myndighetene fastsatte. Noen superlønn, slik en ofte hørte om fra Amerika, var det på ingen måte. Men det var billig å leve der.

Språkproblemene var sjølsagt første barrieren. Engelsken fra realskolen hjalp ikke all verdens i det daglige, men familien sørga for at Arne fikk gå på språkkurs i Kingston sammen med andre immigranter. Når dagligtalen er det nasjonale språket hele tida, glir en fort inn i det.

Arne Smestad, til høyre, sammen med nestoren i minkholdet i Gudbrandsdalen, Erland Hagen. Bildet er hentet fra Pelsdyrbladet i 1989.

Arnes verden ble i hele 10 år Canada, og han trivdes godt. Etter hvert fikk han en mer sjølstendig rolle, både i privatlivet og i arbeidet.

Produksjonen på Freemann-farmen

Da Arne kom dit, produserte brødrene 18 000 minkskinn. De var midt i oppbygginga av farmen, med stor ekspansjon. Nye hus ble bygd og produksjonen ble utvida til 60 000 skinn.

De gamle husene hadde burstørrelse på opp til 1,5 meters dybde. Nye hus ble stort sett bygd opp med 60 cm dype bur og med sylinder på toppen. Dyra ble satt ut en og en. I tillegg til pelsdyrhusa ble det bygd nye driftsbygninger på garden, blant anna et stort fryseri.

Svartmink var det dominerende slaget på farmen. I tillegg var regal hvit en populær type. Det ble kryssa en god del med silverblue og brun. En etterstreba korthåra mink, short napp, noe som var relativt nytt for Arne da han kom dit.

Den norske minken var i den tida atskillig mer langhåra og robust grov. I starten ble farge, spesielt på svartmink, særlig prioritert. Utover i perioden ble dette mindre viktig, da nye berednings- og fargeteknikker ga det ønska resultatet. Tett og djup underpels var absolutt et «must» hele tida.

Valperesultatet var ingen ting å skryte av i starten da han kom til farmen. De kunne komme ned i 2,5 valper i snitt. Etter hvert som en forbedra livdyrstamma, systematiserte avlen, og ikke minst, gikk inn i en svært aktiv bekjempelse av plasmacytose, forbedra resultatet seg vesentlig, og på slutten kom det opp på 4,5 til fem valper. Plasmacytosetestinga ble gjort med jod-metoden.

Fôr og fôring

Den amerikanske fôringa skilte seg vesentlig fra norsk. De hadde god tilgang på slakteavfall. Kylling var det rikelig av, men på Freemann-farmen var henting av dyr, kassater, som ikke egnet seg til menneskeføde, en vesentlig del av råvarer og arbeid.

En reiste da rundt på gardsbruk i området, kjøpte opp disse dyrene, slakta og tok det som var brukbart til pelsdyrfôr, mens resten gikk til destruksjon. Garden hadde fast avtale med et svært fengselsgardsbruk om henting av kassater og slakteavfall tre ganger i uka. Fisken, som ble vurdert som altfor dyr, kom fra østkysten og ble stort sett bare brukt i avlssesongen. Fiskemjøl, derimot, ble betrakta som vesentlig for å oppnå god pelskvalitet, og ble derfor brukt utover i hele vekstsesongen.

Canadierne overfôret sterkt med hensyn til protein. De la stor vekt på god fordeling av de ulike aminosyrene. Essensielle fettsyrer hadde også høg prioritet. Videre var det viktig at fôret var ferskt tillaga, så fôrproduksjonen pågikk nesten kontinuerlig.

Kalde vintre

Dette området av Canada kan oppleve svært låge temperaturer om vinteren, ned mot minus 30 – 40 grader celsius. Da var det handfôring helst tre ganger om dagen og tilsvarende handvatning.

Særlig kritisk ble det om sprengkulda satte inn på førjulsvinteren. Da kunne pelsen «tørke ut» på ganske kort tid. Sommerstid var det, som i Europa, vanlige fôrings- og vatningsrutiner med elektriske fôringsmaskiner og vatningsanlegg med drikkenipler.

Flushing ble det lagt stor vekt på i Freemann-farmen. Det var imidlertid ikke enkelt å regulere holdet når de →

tøffe kuldeperiodene satte inn. Det er større problem å få nok fôr i tispene i slike perioder enn å drive slanking. Regelen i farmen var at det ikke måtte bli «kløft» i pelsen mellom bakføttene på dyra. Da var de for tynne.

Rikelig med vann og friskt vann var alfa og omega i hele produksjonen, etter canadiernes mening.

Arbeidsstokken

Da farmen som tidligere nevnt lå i et relativt fattig bygdelag, var tilgangen på løsarbeidere alltid stort. Det var derfor relativt mange arbeidere på farmen. Normalt var arbeidsstokken på fem til seks mann. På vinteren, med alt manuelt arbeid, var dette nødvendig. På sommeren, med all slakting og henting av slaktedyr, krevdes det også mye mannskap. I pelsinga, var det, etter Arnes mening, en hel horde som sveiv rundt der.

Ellers var ikke alt mannskap like stabilt. Pelsjegerne som jobba der, kunne plutselig forsvinne når sesongen var inne, og være borte i lang tid. Særlig var det stor aktivitet i jakta på den såkalte «moskusrotta» som levde i sumpene i Ontario. Arbeidsdagene på farmen var lange. Om minstelønna var regulert, så var ikke arbeidstida det.

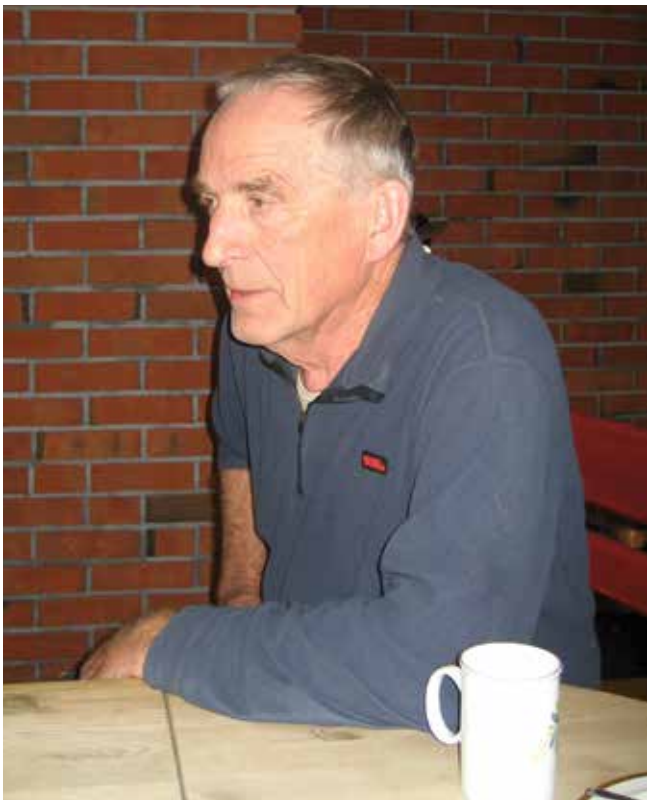
Pels og pelsing

Da Arne kom til Canada, var det fremdeles vanligst med salg av minkskinn med «fur in», det vil si at alle skinn ble solgt med lærsida ut. Det var dette både oppdrettere og kjøpere foretrakk. Skinn med skade på hårsida, ble merka spesielt (syring i nesa). Ellers viste skade på lærsida vanligvis tilsvarende skade på hårsida. Alle skinn ble solgt som eierslotter. Skinna ble tørka «fritt».

I løpet av tida Arne var på farmen, gikk en over til «fur out», altså den europeiske måten å omsette skinna på. Det ble da anskaffa moderne pelsings- og tørkeutstyr.

Hjem til gamlelandet

I 1980 sa Arne takk og farvel til Freemann – farmen og drog hjem til Norge og Ringebu. Siden har han besøkt sine canadiske venner flere ganger. Minkfarminga er nå et avslutta kapitel der borte. Garden er blitt solcellepark, der det produseres elektrisk strøm. Strømprisen i Canada har så langt vært mye høyere enn i Norge, så dette har blitt et forretningsområde.

Her er minkveteranen himself – Arne Smestad.

Minkgarden til onkelen, Erland Hagen, som lå høyt oppe lia ovafor Ringebu, var ledig, og Arne overtok drifta der. Garden er ganske bratt, og husa ligger i flere etasjer, så det ble en ganske stor overgang fra flatene i Canada.

Han drog også med seg holdningene om fôr og fôrkvalitet hjem til Norge, og det skapte en del utfordringer både for han sjøl og for fôrkjøkkenet. Det ble vanskelig å tilfredsstille de canadiske kravene til protein, både på kvalitet og mengde. Videre var bruken av syrekonservering et kritisk punkt for Arne, så han har ikke vært noen enkel mann å ha med i fôrkomiteen.

På tross av slike meningsbrytninger har Arne Smestad modernisert og utvida drifta si på minkgarden i Ringebu jevnt og trutt i løpet av årene. Han har hatt en produksjon på 800 minktisper og 30 – 40 sølvrevtisper i de senere åra inn til han avslutta virksomheten for få år siden.

Det han har vært mest fornøyd med er utviklinga i valperesultat som på slutten lå opp mot seks i gjennomsnitt. Han har lenge vært en svoren tilhenger av systematisk avlsarbeid gjennom pelsdyrkontrollen. Indeksavl er absolutt et «must», mener han. Men han ser klart at pelsdyravl og - hold er et svært sammensatt arbeidsområde der en ikke bare kan ha fokus på en eller få faktorer.

Ellers kan han se tilbake på et interessant yrkesliv, der oppholdet i Canada ga ham mange opplevelser og erfaringer, sjøl om han ikke kom hjem som dollarmillionær. ■

Årsaker til haletupp-sår hos mink

Etter innføring av klatrebur har flere fått problemer med sår ytterst på halen, vanligvis i forbindelse med økt aktivitet grunnet holdstyring i januar-februar. Dette skyldes høy fart forbi skarpe trådender fra bunnettet i fremkant av gjennomgangen mellom 1. og 2. etasje. Liggerør i samme type netting har forårsaket sår på magen, særlig hos hanner.

PROBLEMET KAN ANGRIPES PÅ TO MÅTER:

1 Polstre eller bøye ned trådendene, bare avrunding gir ikke god nok effekt.

2 Dempe farten til dyreliggehyllene ned fra overetasjen ved å montere en hengekøye, eller stort lekerør under gjennomgangshullet.

Under Herningmessen ble problemet tatt opp med utstyrsleverandørene Hedensted og Jasopels sammen med en veterinær fra Kopenhagen Fur. Den største rådgivningstjenesten for produksjonsdyr, LVK, ble også informert. Danskene har ikke sett så mye til problemet da bruken av klatre-bur ikke er så utbredt som i Norge.

NB Et fåtall tisper slår halen rett i burluken, og disse bør man stenge ned i perioder. Mink med haletuppsår får stenges ned i noen dager, men husk å loggføre årsak!

Politikertreff i Øye - og bare velstand

Tidligere i høst ble jeg kontaktet av Erik Stølan som inviterte til å treffe politikere fra Møre og Romsdal. Det gledet jeg meg til. Helt til Widerøemaskinen skulle lande på flyplassen Ørsta/Volda.

Av Guri Wormdahl

Mandag morgen kan være litt krevende for noen og enhver, og denne tidlige mandag 2. november tok jobben min meg til et av de mange stedene i Norge hvor vi har pelsdyrnæring. Målet for turen var Øye hvor næringen skulle ta i mot fire Stortingspolitikere, en fylkesordfører, Ørsta sin ordfører og flere til. Det er klart man stiller på slikt. Skulle bare mangle.

Men for en som alltid velger å stå på bakken når tivoli og fornøyelsesparker skal besøkes… ja, jeg skal ikke si at jeg ikke tenkte at dette er siste gangen jeg setter meg inn i et lite fly med stormskritt, men vel mer med storm i kastene, da var det liksom allerede for seint. Flyet kom flaksende inn som ei kråke i kastene, og damen på setet foran snudde seg flere ganger under innflygingen for å smile beroligende. Slikt virker dessverre ikke på meg. Og du vet det ikke bare er syting fra en østlending når det første Stølan sier når jeg ringer han – vel nede på bakken – at: «Ja, da jeg kom ut på tramma i morges, tenkte jeg at Guri skulle få seg en frisk landing». Erik har ofte rett. Også denne gang. Men, det er litt som en fødsel - når ting igjen er i vater, så er alt glemt.

Erik Stølan samlet politikere på pelsdyrgården sin i Øye.

En suksess

Og møtet på Union hotell var en suksess.

I tillegg til gode representanter fra næringa vår som Jon Arne Nordang, Steinar Nordang, Leif Gunnar Buhaug og sjefen sjøl for det politiske arbeidet, Erik Stølan, ja da er mulighetene gode. Og når rammen for møtet i tillegg er et sagnomsust hotell som i tillegg til å ha huset kongelige fra en rekke europeiske land i tillegg til det norske, herskapelige Toppen Beck og dessuten kan skilte med egne spøkelser, ja, da er mye gjort.

Men spøkelser til side, møtet fungerte slik det skulle. Og her er vi virkelig ved et poeng jeg gjerne ser at flere som skal invitere politikere benytter seg av. Erik hadde invitert to representanter fra det lokale Mattilsynet som redegjorde for sitt arbeid i regionen, og det virka! En meget grundig, god og nøytral presentasjon om hvordan de arbeider og hva de finner, gjorde inntrykk hos politikerne. Mattilsynsinspektør Beate Lillebostad fikk satt kontroller og skadeomfang inn i et perspektiv og en sammenheng som virket akkurat slik vi ønsker det.

Hun sa ikke ord om at hun var «for eller imot» pelsdyrnæringen, men tall og statistikk talte sitt klare språk: Dette er noe vi kan være bekjent av. Og det virker veldig godt – særlig når det ikke er vi i næringa selv som sier det.

Vi besøkte gården til Svein Arne og Jetmund Øye, og kikka på mink og rev. Der er det helt som det skal være, og det er ikke til å komme fra at politikerne fra fylket helt klart ser sammenhengen mellom at folk må ha noe å leve av for å bli boende i distrikts-Norge. Det er

ikke mulig å drive med turisme og et hotell viss det ikke finnes arbeid til dem som lever i området omkring hotellet. På gårdsbesøket hadde vi dessuten følge av en journalist fra NRK Møre og Romsdal, og utkommet av disse sakene ble entydig positive.

Stor takk – og dette virker

Så stor takk for et fint besøk, og mange nye venner på Facebook. Det er gull verdt å ha fylkespolitikere som heier på næringa. Oskar Grimstad fra Frp, Helge Orten fra Høyre, Rigmor Andersen Eide fra Krf og Elisabeth R. Nørve fra Høyre vil bli våre gode støttespillere når saken om næringas framtid skal behandles av Stortinget en gang høsten 2016. Fram til den tid er oppskriften slik den bør være for hvordan slike møter skal gjennomføres. Sentrale politikere, fra Stortinget, fylket og kommune – i skjønn forening for å se hva vi virkelig holder på med i husdyrholdet vårt.

Og jeg drar hvor som helst – også med Widerøe. Takk for meg! ■

Helge Orten, Høyre

Oskar Grimstad, Frp

Elisabeth R. Nørve, Høyre

Rigmor Andersen Eide, Krf

Norges Pelsdyralslag • Oslo Skinnauksjoner AS • Pelsdyrtrygdelaget

Leder:
Bertran Trane Skadsem
4354 Voll
Tlf.: 51 42 00 48
Mobil: 91 31 55 30

Administrerende direktør:
Knut Berg
Mobil: 91 32 34 36
E-post: berg@norpels.no

Sentralbordet er åpent 09.00 -15.00.

Tlf.: 47 80 72 00

Styret i Norges Pelsdyralslag

Leder Bertran Trane Skadsem
Tlf.: 91 31 55 30

Nestleder Henning Dalbakk
Tlf.: 90 58 68 15

Medlem Ole Nese
Tlf.: 92 69 55 70

Medlem Bjørnar Berg
Tlf.: 92 80 93 63

Medlem
Monica Sommerschild Friheim
Tlf.: 48 14 49 69

Norges Pelsdyralslag

Arild Martinsen, HR-sjef
Tlf.: 99 01 85 16
E-post: martinsen@norpels.no

Hans Åge Kulbotten, seksjonssjef
Tlf.: 97 06 48 65
E-post: kulbotten@norpels.no

Knut Smedsrud, økonomisjef
Tlf.: 95 36 89 52
E-post: smedsrud@norpels.no

Torkil C. Tveter, markedssjef
Tlf.: 92 22 30 80
E-post: tveter@norpels.no

Guri Wormdahl, kommunikasjonssjef
Tlf.: 93 43 42 00
E-post: wormdahl@norpels.no

Steinar Davidsen, rådgiver
Tlf.: 41 42 44 46
E-post: davidsen@norpels.no

Kai-Rune Johannessen, seniorrådgiver
Tlf.: 90 79 19 74
E-post: k.r.johannessen@norpels.no

Sven Gil Westersjø, rådgiver, driftsøkonomi
Tlf.: 92 86 24 10
E-post: westersjoe@norpels.no

Hege G. Tønnesen, Seniorrådgiver, dyrevelferd
Tlf.: 95 45 13 40
E-post: Toennesen@norpels.no

Helen Kristiansen, SAMPO
Tlf.: 92 61 81 55
E-post: sampo@norpels.no

Anne Marit Gislingrud, laboratorieleder
Tlf.: 95 36 85 73
E-post: lab@norpels.no

Regionlagene/Regionledere 2016

Fjordane Pelsdyralslag
Håkon Lundestad, Fjellbygda, 6823 Sandane
Mobil: 481 31 321
E-post: maria.lundestad@enivest.net

Fjellregionen Pelsdyralslag
Rune Øverby, Furulund, 2510 Tylldalen
Mobil: 90 91 57 74
E-post: rune.overby@fjellnett.no

Nordland og Troms Pelsdyralslag
Harald J. Pedersen, 8890 Leirfjord
Mobil: 928 24 387
E-post: bergli-p@online.no

Rogaland og Hordaland Pelsdyralslag
Lodve Haaland, Tjessheimvn. 43, 4332 Figgjo
Mobil: 408 69 075
E-post: lohaa@online.no

Sør Pelsdyralslag
Arnt Erik Evja, Framnes, 3854 Nissedal
Mobil: 41 44 61 64
E-post: arntevja@hotmail.com

Trøndelag Pelsdyralslag
Odd Einar Friheim, 7520 Hegra
Mobil: 913 16 942
E-post: oddeinar@friheim.com

Valdres I Hallingdal Pelsdyralslag
Sigbjørn Kirkebøen, 3560 Hemsedal
Mobil: 907 39 228
E-post: sigkirke@online.no

Østlandske Pelsdyralslag
Per Blilie, 2843 Eina
Mobil: 928 52 383
E-post: perblilie.eina@gmail.com

Returadresse: Postboks 175 Økern, 0509 Oslo

KLIMANØYTRAL DISTRIBUSJON B

NORGE P. P.

posten

Feltobduksjon av mink- studentene fra venstre Sara M. Solheim og Kate Oline Norum veiledes av veterinær Celine Kongsli Heimberg (til høyre). Foto: Randi Oppermann Moe

Studenter på tilsynsbesøk

Som en del av besetningsrådgivningskurset på Sandnes Høyland reiser ProdMat-studentene ut med Mattilsynet på tilsynsbesøk blant annet på minkfarmer.

I år var en av studentgruppene ekstra heldige da veterinær Celine Kongsli Heimberg, beseteningsveterinær mink, tok seg tid til å være med. På denne måten fikk studentene et mye sterkere besetningsveterinær- og klinisk fokus enn det som er vanlig på et MT tilsynsbesøk- noe som både studentene og Marie Nøkling fra MT (avdeling Sør-Rogaland, Sirdal og Flekkefjord) var veldig fornøyde med. Det var svært lærerikt å foreta feltobduksjon av mink. ■